

WERKORGANISATIE DUIVENVOORDE

www.werkorganisatieduivenvoorde.nl

Jaarrekening 2016

Uitgave Werkorganisatie Duivenvoorde

2240 AL Wassenaar

Drukwerk: Repro werkorganisatie Duivenvoorde

Inlichting: info@werkorganisatieduivenvoorde.nl

Inhoudsopgave

1	Voorstel	4
2	Inleiding	5
3	Jaarverslag 2016	8
4	Programma 1 bedrijfsvoering.....	8
5	Programma 2 dienstverlening	18
6	Programma 2 bijdragen gemeenten	26
7	Paragrafen	27
8	Paragraaf lokale heffingen	27
9	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	27
10	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	29
11	Paragraaf financiering	29
12	Paragraaf bedrijfsvoering	32
13	Paragraaf verbonden partijen	35
14	Paragraaf grondbeleid	35
15	Jaarrekening 2016	36
16	Balans per 31 december 2016.....	37
17	Toelichtingen op de balans.....	39
18	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	39
19	Toelichting op de balans.....	41
20	Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	48
21	Incidentele baten en lasten.....	50
22	Wet normering topinkomens	51
23	Bijlagen	55
24	Controleverklaring accountant.....	55

1 Voorstel

Voorstel

1. De jaarrekening 2016 vast te stellen;
2. De bijdrage van de deelnemers als volgt definitief vast te stellen:

Gemeente Voorschoten: € 14.072.774

Gemeente Wassenaar: € 15.694.776

2 Inleiding

Dit is de jaarrekening 2016 van de werkorganisatie Duivenvoorde (WODV). De gemeenschappelijke regeling werkorganisatie Duivenvoorde vormt de gezamenlijke ambtelijke organisatie die voor de deelnemende bestuursorganen namelijk de gemeente Voorschoten en de gemeente Wassenaar, beleid en uitvoeringsbeleid voorbereidt en uitvoert, waaronder het uitoefenen van de daartoe benodigde bevoegdheden in mandaat. Anders gezegd: de gemeenschappelijke regeling houdt de werkorganisatie in stand die de taken uitvoert die aan de besturen van de deelnemers zijn opgedragen.

Wat hebben we bereikt?

Bij het afsluiten van de financiële administratie over 2016 is de WODV vier jaar operationeel. 2016 stond in het teken van het groeien naar een flexibelere organisatie. We versterken eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij onze medewerkers en benutten de kracht van de samenleving. Op deze wijze ontwikkelt de WODV verder naar een toekomstbestendige organisatie. Het op 10 november 2015 vastgestelde concernplan 2015-2018 schetst hiervoor de contouren waarlangs de vormgeving plaats moet vinden. In 2016 is verder vormgegeven aan een efficiënt ingerichte organisatie waarmee meer tegemoet gekomen wordt aan de veranderende prioriteiten van maatschappij en politiek. In de komende jaren moet deze vormgeving verder uitgerold en organisatorisch stevig verankerd worden. In het kader van de door de deelnemende gemeenten aangekondigde vermindering van de af te nemen diensten is een grote flexibiliteit in de WODV van essentieel belang. Vertrouwen in de organisatie en plezier in het werk voor medewerkers zijn daarbij van groot belang. Zo kan het belangrijkste kapitaal van de WODV, haar medewerkers, het meest effectief worden ingezet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Medewerkers ingezet op urgente(re) taken

Meer taken zijn belegd bij minder mensen. Ontstane vacatures worden niet meer standaard ingevuld. Intern hebben er in 2016 verschillende verschuivingen plaatsgevonden op basis van de urgentie. Daarnaast zijn middelen vrijgekomen door de invoering van een 60 plus regeling. Deze middelen zijn direct ingezet op het werven van trainee's om zo jonge nieuwe medewerkers met potentie aan de WODV te verbinden.

Vacatures niet meer direct openstellen

Iedere ontstane vacature is afgewogen op prioriteit, urgentie en behoefte. Dit heeft er toe geleid dat in 2016 een groot aantal vacatures niet structureel zijn ingevuld. Hieraan zijn verschillende alternatieve invullingen gegeven om daarmee zo effectief en doelmatig mogelijk met onze middelen om te gaan.

Wat heeft het gekost?

De jaarrekening 2016 van de WODV wordt afgesloten met een tekort van € 180.592. Het totaal aan gemeentelijke voorschotten op 31-12-2016 bedroeg voor de eindafrekening € 13.987.390 van de gemeente Voorschoten en € 15.599.568 van de gemeente Wassenaar.

Het tekort in 2016 wordt veroorzaakt door de éénmalige vakantiegeldverplichting die als last in 2016 verantwoord moet worden. Hier was in de begroting 2016 geen rekening mee gehouden. Over de vakantiegeldopbouw van 2016 is bepaald dat er sprake is van een last met een éénmalig karakter. Dit is afwijkend van de gehanteerde methodiek in eerdere jaren. Er is namelijk geen sprake meer van een jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichting van vergelijkbaar volume. Per 1 januari 2017 is hiervoor het IKB (individueel keuzebudget) in de plaats

gekomen. De éénmalige vakantiegeldverplichting in 2016 is vastgesteld op € 838.000. De vakantiegeldreservering in 2016 levert een verschuiving op in 2017 van gelijke omvang op de begroting. Immers is de last al in 2016 genomen, de vakantiegeldopbouw in 2016 wordt in mei 2017 uitgekeerd. Beide gemeenten delen in het voordeel van € 838.000 in 2017 op basis van de overeengekomen bijdrageregeling.

Het tekort in de jaarrekening 2016 is gezien de forse eenmalige vakantiegeldverplichting relatief laag. Reden hiervoor is dat in 2016 uiterst behoedzaam omgegaan is met de personele middelen. Met name het niet (direct) invullen van vacatures maar intern oplossingen zoeken heeft geresulteerd in fors lagere personeelslasten dan begroot.

In de voorjaarsnota's van de beide gemeenten zijn de bijdragen aan de ICT-begroting verhoogd. Begin 2016 werd echter nog uitgegaan van een verwacht tekort op de ICT-begroting. Het uiterst kritisch en spaarzaam omgaan met de inzet van vacaturegelden en het voortzetten van de ingezette weg om de begin 2016 nog verwachte tekorten op de ICT-begroting tot het minimale te beperken hebben hun vruchten afgeworpen. De keerzijde van deze inzet is de toename van de werkdruk en ziekte uitval in de organisatie.

Beide gemeenten dragen op basis van de gerealiseerde bijdragen over 2016 bij in het tekort. Het aandeel in het tekort van de WODV is voor de gemeente Voorschoten € 85.384 en voor de gemeente Wassenaar € 95.208.

Vaststelling jaarrekening

De ontwerp-jaarrekening voor de gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp-rekening acht weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden aan de raden. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de verzending aan de provincie uiterlijk 15 juli.

Bestuur

Het bestuur van de werkorganisatie bestaat uit het Algemeen Bestuur (AB), het Dagelijks Bestuur (DB) en de voorzitter.

Het Algemeen Bestuur (AB) van de Werkorganisatie Duivenvoorde bestaat uit de beide voltallige colleges van de gemeenten Voorschoten en Wassenaar. De voorzitter van de Werkorganisatie Duivenvoorde is voorzitter van het algemeen bestuur.

Het AB vergadert jaarlijks ten minste tweemaal en voorts zo vaak als het daartoe beslist. Voorts vergadert het AB indien de voorzitter of het dagelijks bestuur het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal zitting hebbende leden van het algemeen bestuur schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt.

Het Dagelijks bestuur vergaderde in 2016 12 maal.

Het Algemeen Bestuur vergaderde 5 maal.

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Werkorganisatie Duivenvoorde bestaat uit vier leden:

- de voorzitter,
- de burgemeester, niet zijnde de voorzitter,
- twee andere leden van het algemeen bestuur waarbij deze leden niet afkomstig mogen zijn van dezelfde gemeente.

De voorzitter van de Werkorganisatie Duivenvoorde is voorzitter van het dagelijks bestuur. De besturen van de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde waren in het verslagjaar 2016 als volgt samengesteld:

Voorzitter van de Werkorganisatie Duivenvoorde en van het Dagelijks en Algemeen Bestuur:

- J.M. Staatsen/P.J. Bouvy-Koene
- Leden van het dagelijks bestuur:
- E.P. Beimers/D.C.W. Binnendijk
- Mw S. Verschoor /F.F Blommers

Leden van het algemeen bestuur:

- J.M. Staatsen/P.J. (Pauline) Bouvy-Koene
- J.Th. Hoekema (plv. voorzitter)
- Mw B. Bremer
- Mw I.C.J.Nieuwenhuizen
- E.P. Beimers/D.C.W Binnendijk
- Mw S. Verschoor /F.F. Blommers
- L. Maat
- L. Doorn
- Mw. I. Zweerts de Jong

De werkorganisatie Duivenvoorde wordt geleid door de concerndirectie. De concerndirectie bestaat uit de gemeentesecretarissen van de gemeenten Voorschoten en Wassenaar. De concerndirectie heeft de dagelijkse leiding en vormt de verbinding tussen de colleges van burgemeester en wethouders en de werkorganisatie. Zij zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van de werkorganisatie en aanwezig bij de vergaderingen van de colleges. De concerndirectie vormt met de afdelingshoofden het managementteam. De concerndirectie treedt op als WOR-bestuurder en voert als zodanig het overleg met de personeelsvertegenwoordiging.

Concerndirectie

- M.H. van der Veer
- Mw. H. Oppatja

Provinciaal toezicht

De vastgestelde jaarrekening wordt ingezonden aan de toezichthouder (provincie) vóór 15 juli 2017.

3 Jaarverslag 2016

Voor de opzet van de programmabegroting van de WODV is gekozen voor een programmaplan met twee programma's en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen. In het programma bedrijfsvoering komt vooral de samenwerking tot uitdrukking. Het programma dienstverlening biedt de mogelijkheid om beide gemeenten volgens hun eigen beleidsprioriteiten te bedienen.

4 Programma 1 bedrijfsvoering

In het programma bedrijfsvoering zijn de activiteiten opgenomen die bij uitstek de samenwerking van de beide deelnemers tot uitdrukking brengen. De uitvoering van één personeelsbeleid en beheer, het in stand houden van één informatie en automatiseringsinfrastructuur, het voeren van drie administraties door één organisatieonderdeel, het bieden van juridische en inkoopondersteuning vanuit één punt en een gezamenlijke facilitaire ondersteuning. Het gaat hier om de afdeling Personeel, organisatie en informatie (POI) en de afdeling Financiën, facilitaire en juridische zaken en inkoop (FFJ). In het programma bedrijfsvoering zijn ook de taakgebieden archief, receptie en callcenter ondergebracht. Deze taakgebieden zijn algemeen ondersteunend aan de werkorganisatie en zorgen voor een snelle en correcte toegang tot de organisatie via de verschillende kanalen. Gezamenlijk bieden deze afdelingen de noodzakelijke ondersteuning, die de overige afdelingen in staat stellen hun taken naar behoren uit te voeren.

Personeel, organisatie en Informatie

De vakgebieden P&O, communicatie en ICT zijn ondergebracht in de afdeling Personeel, Organisatie en Informatie (POI). Deze afdeling adviseert en ondersteunt bestuur, management en medewerkers op deze terreinen. Het team communicatie is ondergebracht in het programma dienstverlening.

P&O

Het P&O-team levert advies en ondersteuning op zowel personeels- als organisatievraagstukken in de brede zin van het woord: van arbeidsvoorwaarden tot organisatie-ontwikkeling. Daarnaast zorgt het team voor managementinformatie, de personeelsadministratie en de maandelijkse uitbetaling van de salarissen.

I&A

In het team I&A wordt gewerkt aan optimalisering van de ICT-architectuur en de digitale informatiestromen, zowel op beleidsmatig als operationeel niveau. Andere cruciale taken zijn het operationeel houden van de applicaties en systemen, en het beveiligen van de data en persoonsgegevens, zowel tegen misbruik als tegen verlies.

Financiën, Facilitair, Juridische Zaken en Inkoop

De vakgebieden Financiën, Facilitaire Zaken, Juridische Zaken en Inkoop zijn ondergebracht in de afdeling Financiën, Facilitair en Juridisch (FFJ). Dit betekent dat FFJ bestuur, management en medewerkers adviseert en ondersteunt op deze terreinen.

Financiën

Het team Financiën levert advies en ondersteuning op zowel beleids- als beheervraagstukken van financiële aard. De taken variëren van het opzetten van betrouwbare administratieve processen en adviseren op collegevoorstellen tot het optimaliseren en uitvoeren van de planning- en control cycli. Daarnaast zorgt het team voor managementinformatie en de factuurbehandeling.

Facilitair

Het team Facilitair regelt dat vergaderingen, bijeenkomsten en huwelijken kunnen plaatsvinden en dat alle noodzakelijke faciliteiten beschikbaar zijn. Andere taken zijn het begeleiden van de schoonmaakdiensten, postbezorging en het bemensen van de bedrijfsrestaurants. Ook reproductie van stukken en het drukwerk van folders en andere documenten worden door de medewerkers van Facilitair verzorgd.

Juridische zaken en inkoop

De medewerkers van dit team verzorgen de juridische ondersteuning van de organisatie en zijn de vraagbaak voor de andere afdelingen. Zij voeren het secretariaat van de bezwarencommissie en treden op als mediator bij geschillen. De afdeling behandelt WOB-verzoeken en is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het verzekeringsbeleid. Ook worden vanuit JZ grondtransacties, vastgoedzaken en aansprakelijkstellingen begeleid. Het team is verder verantwoordelijk voor het actueel houden en implementeren van het inkoopbeleid. Daartoe behoort het adviseren over en toezien op een juiste toepassing van de inkoopregels en de coördinatie van regionale aanbestedingstrajecten.

Archief, receptie en callcenter

In het programma bedrijfsvoering zijn ook de taakgebieden archief, receptie en callcenter ondergebracht. Deze taakgebieden zijn algemeen ondersteunend aan de gemeenten en de werkorganisatie en zorgen voor een snelle en correcte toegang tot de organisaties via de verschillende kanalen. Verder ligt hier de zorg voor het verwerken en documenteren van alle documenten van beide gemeenten en de werkorganisatie. In toenemende mate geschiedt dit in gedigitaliseerde vorm en zaakgerichte processen. De gemeenten beschikken over een oud-archief met historische waarde. Het beheer van deze archieven, onder verantwoordelijkheid van de gemeentearchivaris, vormt een onderdeel van het taakgebied. De eindverantwoordelijkheid voor de taakgebieden ligt bij het hoofd van de afdeling Publiekszaken.

De nieuwe websites en het digitaal loket van de gemeenten Voorschoten en Wassenaar zijn eind 2014 opgeleverd. Er is gekozen voor een oplossing die goed past bij de gemeentelijke ICT-architectuur.

In 2015 en 2016 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden. Het E-herkenning is in gebruik genomen en het aantal e-formulieren is in deze jaren dusdanig uitgebreid dat eind 2016 vrijwel alle producten en diensten digitaal aangevraagd kunnen worden door onze inwoners en ondernemers met behulp van Digi-D en E-herkenning. Dit heeft gezorgd voor een grote stijging van de twee gemeenten op de ranglijst voor digitale dienstverlening onder gemeenten in Nederland. De medewerkers van het callcenter maken met ingang van de december gebruik van het nieuwe klantcontactstelsel JKC van Decos. Groot voordeel van JKC is dat door data allerlei applicaties gekoppeld zijn alle relevante informatie voor en over klantcontacten in één systeem terug te vinden is. Zo kunnen onze inwoners en ondernemers snel en efficiënt geholpen worden. Het ICT-investeringsplan dekt alleen de investeringen voor software en de kosten voor het koppelen en ontsluiten van informatie, niet de kosten die eventueel gemaakt moeten worden voor het beheer van de digitale producten.

In 2016 werd overgegaan tot de aanschaf van het documentmanagementsysteem Decos-Join dat ook als zaakafhandelingsstelsel gebruikt kan worden. De basis die hiermee wordt gelegd verschaft ons een beter uitgangspunt om in 2017 te kunnen beginnen met zaakgericht werken.

Vervangingsinvesteringen

Toelichting op de realisatie van de vervangingsinvesteringen in 2016

In 2016 is een groot aantal ICT-vervangingsinvesteringen uitgevoerd. Onderstaand een overzicht van de realisatie en een korte inhoudelijke toelichting per investering. Tevens wordt in dit onderdeel overzichtelijk weergegeven welke investeringen afgesloten worden in 2016 en welke nog actueel zijn in 2017.

Tabel 1 Investerings 2016

Vervangingsinvestering	Begroting	Realisatie	Resultaat
<i>Af te sluiten investeringen</i>			
2015: Beveiliging en beheer mobiele apparatuur	20.000	12.217	7.783
2015: Vernieuwing netwerkcomponenten	40.000	47.527	-7.527
2015: Implementatie Handelsregister	10.000	10.174	-174
2015: Uitbreiding papierloos werken	10.000	11.816	-1.816
2016: Vervanging Wifi componenten	14.100	14.079	21
Totaal af te sluiten investeringen	94.100	95.813	-1.713
<i>Door te schuiven investeringen</i>			
2014: Software Basiskaart geografie	30.000	22.070	7.930
2015: Integr.doc.man.syst/zaakafhand	27.000	21.517	5.483
2015: Doorontwikkeling websites, digitaal loket	18.000	11.110	6.890
2015: I-Geografische informatie	50.000	45.582	4.418
2015: Invoering BIG	10.000	6.410	3.590
2016: JOIN DMS en zaakstelsysteem 2e fase	65.000	26.500	38.500
2016: Vervanging mobiele telefoons	5.000	4.032	968
2016: Doorontwikkeling BAG/i-Objecten	25.000	20.205	4.795
2016: Vervanging HRM/salarissysteem	50.000	23.501	26.499
2016: ICT Dienstverlening	25.000	0	25.000
Totaal door te schuiven investeringen	305.000	180.926	124.073
Eindtotaal	399.100	276.739	122.360

Toelichtingen per investering 2016

Beveiliging en beheer mobiele apparatuur

Het gebruik van mobiele apparatuur neemt een vlucht. Het beheer van deze apparatuur is centraal geregeld bij het team I&A. Om grip te kunnen houden op het veilig gebruik van de smartphones en tablets is er in 2016 een beheeromgeving geïmplementeerd. Voor het team I&A is het nu mogelijk de gegevens op de apparatuur in geval van verlies of diefstal te wissen. De gebruikers van de mobiele apparatuur kunnen met de beheertool beveiligd toegang krijgen tot geselecteerde gegevens op het netwerk van de werkorganisatie. Tevens kunnen er regels ten aanzien van het veilig gebruik van mobiele apparatuur afgedwongen worden.

Vernieuwing netwerkcomponenten

De netwerkcomponenten die zorgen voor de toegang vanaf de werkplek naar het netwerk zijn in 2016 vervangen. De oude hardware was afgeschreven en technisch verouderd. Veelal waren er geen firmware updates meer beschikbaar en kwamen storingen relatief vaak voor.

Implementatie Handelsregister

Het Handelsregister is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan die deelnemen aan het economisch verkeer. De Kamer van Koophandel is verantwoordelijk voor de actualiteit van de basisregistratie. De gemeenten maken gebruik van de gegevens.

Uitbreiding papierloos werken

In 2016 is het papierloos werken verder doorgevoerd. Dit betekende dat meer medewerkers in de gelegenheid gesteld werden om digitaal te werken en vergaderen. Om dit mogelijk te maken is geïnvesteerd in de aanschaf van iPads.

Vervanging Wifi componenten

Alle gemeentelijke panden zijn voorzien van draadloos internet. De zenders die dit mogelijk maken waren in 2016 technisch afgeschreven en zijn vervangen voor nieuwe exemplaren.

Software Basiskaart geografie

In 2016 is de software voor de Basisregistratie Groot-schalige Topografie (BGT) aangeschaft en geïmplementeerd. In 2017 volgt de koppeling van de BGT aan de BAG. Het restant krediet zal hiervoor ingezet worden.

Integraal documentatie en management systeem / zaakafhandeling

Eind 2015 is besloten het document management systeem en het zaakafhandeling systeem te integreren in 1 systeem (JOIN). Deze integratie is in 2016 gerealiseerd. Voor 2017 resteert nog de koppeling met het vergunningen systeem SBA.

Doorontwikkeling websites, digitaal loket

In 2016 is een aanvang gemaakt met de aansluiting van Voorschoten en Wassenaar op MijnOverheid. Gestart wordt met de berichtenbox.

I-Geografische informatie

In 2016 is geïnvesteerd in het platform dat de geografische informatievoorziening via de websites van de gemeenten mogelijk maakt.

Invoering BIG

Informatieveiligheid is beschreven in een aparte paragraaf.

JOIN DMS en zaakstelsel 2e fase

In de 2^e fase van het vernieuwen van het zaakgericht werken is de vervanging van het klantcontactstelsel opgenomen. Eind 2016 was dit stelsel operationeel.

Vervanging mobiele telefoons

De eerste aanschaf van iPhones dateert van 2012. Deze toestellen zijn afgeschreven. De defecte exemplaren zijn vervangen.

Doorontwikkeling BAG/i-Objecten

De doorontwikkeling van de BAG was in 2016 nog niet aan de orde. De directie heeft besloten dit krediet deels te gebruiken voor de vernieuwing van het intranet van de werkorganisatie.

Vervanging HRM/salarissysteem

Het oude personeelsinformatiesysteem en salarissysteem is vervangen door een actueel systeem waarmee personeelsleden zelf hun gegevens kunnen raadplegen en voorzover mogelijk aanpassen. Tevens is dit nieuwe systeem geschikt voor de uitvoering van het Individueel keuze budget.

ICT Dienstverlening

Dit krediet is overgeheveld naar 2017. Het kan gebruikt worden voor de uitvoering van ICT gerelateerde dienstverleningsprojecten.

Informatieveiligheid

Inwoners en bedrijven moeten kunnen vertrouwen op de dienstverlening van de gemeente als meest nabije overheid. Nu meer en meer dienstverlening en processen langs digitale weg plaatsvinden en IT dus een wezenlijk onderdeel is van de vitale infrastructuur, is informatiebeveiliging van steeds groter belang. Het overeengekomen normenkader voor gemeentebrede informatiebeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG).

Informatieveiligheidsbeleid

In het rapport Digitale Dienstverlening werd door de Rekenkamer t.a.v. informatieveiligheid geconstateerd dat op operationeel niveau weliswaar resultaten geboekt werden, maar dat het beleidsmatig kader ontbrak. Daarom is in 2016 gestart met het vormgeven van een beleidscyclus voor gemeentebrede informatieveiligheid. Een aantal sessies met interne stakeholders hebben geresulteerd in een risicoinventarisatie en –evaluatie, een dataclassificatie, een gap-analyse en een analyse van de huidige stand van zaken op het gebied van informatieveiligheid. Uit de analyse blijkt dat Duivenvoorde zich thans bevindt op het landelijk gemiddelde qua invoering van de BIG. In voorbereiding zijn een beleidsnotitie Informatieveiligheid en een Actieplan Informatieveiligheid 2017.

Audits en testen

In 2016 zijn 3 verplichte DigiD audits uitgevoerd door een externe auditor. Voor de afzonderlijke websites van Voorschoten en Wassenaar en voor het gezamenlijke iBurgerzaken gedeelte. Alle drie de audits werden succesvol afgesloten.

Voor de BRP en waardedocumenten is in 2016 zowel voor Voorschoten als Wassenaar een zelfevaluatie uitgevoerd. Dit is de vervanger van de 3 jaarlijkse GBA audit die in het verleden werd uitgevoerd. In Wassenaar is daarna door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens nog een externe controle uitgevoerd op een deel van de zelfevaluatie in Wassenaar. Er werd ruimschoots aan de normen voldaan.

Tevens is opdracht gegeven aan een externe auditor om een zogenaamde pen-test uit te voeren op de websites van Voorschoten en Wassenaar met als doel na te gaan of deze kwetsbaarheden bevatten en om onderzoek te doen naar de op de websites gebruikte webformulieren, om na te gaan of de in de formulieren gevraagde gegevens wel in verhouding staan tot het product dat wordt aangevraagd. Bijvoorbeeld: Vraag op een formulier niet naar gevoelige gegevens als een Burgerservicenummer als je dat niet nodig hebt. Uit deze pen-test kwamen geen kritieke kwetsbaarheden naar voren. Het webformulierenonderzoek resulteerde in een aantal aanbevelingen waarmee bij de vormgeving van webformulieren rekening gehouden zal worden.

Uit de jaarlijkse uitwijkttest voor de kantooromgeving bleek dat de disaster recovery back-up niet tijdig af te ronden was. Een succesvolle disaster recovery back-up is een belangrijke voorwaarde voor het kunnen starten van de kantoor uitwijk. Evaluatie van de test heeft geleid tot verbeteringen in het draaiboek van de uitwijk en in de disaster recovery jobs. In het voorjaar van 2017 wordt er een nieuwe uitwijkttest uitgevoerd.

Aan het eind van het jaar zijn succesvolle uitwijk- en reconstructietesten uitgevoerd voor de cloudapplicaties BRP, BAG en CiVision Middelen van Voorschoten en Wassenaar.

Technische informatieveiligheid

In 2016 is ons e-mailsysteem verder verbeterd en is nu volledig compatible met de landelijke standaarden als SPF, DKIM, DMARC en TLSA (DANE).

Het open WiFi Public netwerk, gebruikt door gasten, is omgezet naar een "gesloten" netwerk met een wekelijks roterende sleutel. De sleutel is verkrijgbaar bij de receptie.

De buitenlocaties van de Werkorganisatie zijn voorzien van toegang tot ons netwerk via een VPN verbinding over 3/4G.

Meldplicht datalekken

Op 1 januari 2016 werd de Wet meldplicht datalekken van kracht. De meldplicht datalekken, een aanvulling op de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), regelt dat organisaties die persoonsgegevens bewerken een melding moeten doen aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en eventueel aan betrokkenen, wanneer zich een datalek voordoet.

We spreken van een datalek als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wbp) waarbij de persoonsgegevens zijn blootgesteld aan verlies of onrechtmatige verwerking – dus aan datgene waartegen de beveiligingsmaatregelen bescherming moeten bieden. Dit hoeft echter nog niet te betekenen dat verlies of onrechtmatige bewerking daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Binnen de Werkorganisatie worden (mogelijke) datalekken gemeld bij de Informatiebeveiligingsfunctionaris (CISO) van de afdeling POI. Deze beoordeelt tesamen met het betreffende afdelingshoofd, de coördinator basisregistraties en eventueel de AP of er daadwerkelijk sprake is van een datalek, waarna door de CISO binnen 72 uur na ontdekken een melding wordt gedaan bij de AP. In deze melding moet ook worden opgenomen welke maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen. Het afdelingshoofd informeert de directie. De directie besluit om eventueel het bestuur op de hoogte te stellen.

Vanuit de Werkorganisatie Duivenvoorde zijn in 2016 namens de gemeente Wassenaar 4 datalekken gemeld. Namens de gemeente Voorschoten zijn ook 4 datalekken gemeld. In 3 van de 4 gevallen betrof het hetzelfde lek, dat per gemeente gemeld moet worden. In 1 geval betrof het een datalek niet veroorzaakt door de gemeente of werkorganisatie maar door een ketenpartner.

Het merendeel betrof datalekken waarbij gegevens per ongeluk bij iemand anders terecht komen, zoals een fout veroorzaakt door een verkeerde bewerking in een Excel bestand, het per ongeluk meezenden van achterliggende tabbladen in een Excel bestand, het onbewust delen van bestanden op een gezamenlijk medium. Wat ook 1 x voorkwam was het onnodig vragen naar persoonsgegevens via een onbeveiligde internetverbinding.

De gemelde datalekken betroffen in alle gevallen situaties waarin een beveiligingslek werd geconstateerd. De kans op misbruik (onrechtmatige bewerking) van de gegevens was echter in alle gevallen zeer gering. Schade aan de persoonlijke levenssfeer was daardoor zeer onwaarschijnlijk. Betrokkenen hoefden conform de Wet Meldplicht datalekken slechts in 1 geval op de hoogte te worden gesteld. Dit betrof 2 personen.

Inmiddels zijn landelijk ruim 5500 meldingen aan de AP gedaan. In 4000 gevallen heeft de AP een eerste oriënterend onderzoek gedaan. Ongeveer honderd organisaties kregen naar aanleiding hiervan een waarschuwing van de autoriteit. In enkele andere tientallen gevallen is er sprake van een diepgaander onderzoek van de AP. Tot nu toe is er door de AP geen onderzoek gedaan naar door Wassenaar en Voorschoten gemelde datalekken.

Resultaten programma bedrijfsvoering

Tabel 2 Resultaten programma bedrijfsvoering 2016

(bedragen x € 1.000)

(+ = voordelig; - = nadelig)

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Verschil 2016
Programma bedrijfsvoering				
Baten	529	531	576	45
Lasten	-11.067	-9.832	-9.715	116
Totaal saldo van baten en lasten	-10.538	-9.301	-9.140	161
Mutaties reserves				
Gerealiseerde resultaat	-10.538	-9.301	-9.140	161

Toelichting op het resultaat

Het programma bedrijfsvoering sluit in 2016 af met een voordeliger saldo van € 160.811 dan begroot.

Lasten:

De lasten in 2016 zijn € 116.092 lager uitgevallen dan begroot. Door het aantal niet ingevulde vacatures en overbruggingsperiodes tussen het invullen van vacatures is er in 2016 een incidenteel voordeel ontstaan van € 241.000. Daartegenover stond een incidentele kostenpost van € 188.000 voor de vakantiegeld reservering 2016. In 2016 is er daarnaast voor ruim € 116.000 minder ingehuurd dan begroot. De inhuurbudgetten worden gedekt door vacatureruimte en worden incidenteel begroot. De inhuurbudgetten voor de 3D projecten waren in 2016 voor het laatst beschikbaar.

Baten:

De baten zijn in 2016 € 44.788 hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak hiervoor ligt met name aan vergoedingen voor het uitlenen van personeel aan derden en éénmalige bijdragen van het UWV voor personeel.

5 Programma 2 dienstverlening

In dit programma zijn de baten en lasten onder gebracht van de afdelingen die belast zijn met de uitvoering van de taken van beide gemeenten. Het betreft de afdelingen Dienstverlening, Maatschappelijke Ontwikkeling, Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingsbeheer en de Staf Strategie en Control. Deze afdelingen zorgen voor de uitvoering van de taken, die zijn benoemd in de begrotingen van beide deelnemers. Dat gaat om de uitvoering van de collegeprogramma's van beide gemeenten en de reguliere (wettelijke) taken.

Personeel, organisatie en Informatie

De vakgebieden P&O, communicatie en ICT zijn ondergebracht in de afdeling Personeel, Organisatie en Informatie (POI). Deze afdeling adviseert en ondersteunt bestuur, management en medewerkers op deze terreinen. De teams P&O en ICT zijn ondergebracht in het programma bedrijfsvoering.

Communicatie

De medewerkers in dit team houden zich bezig met advisering over en uitvoering van publieksvoorlichting, projectcommunicatie en concerncommunicatie. Zij zijn het eerste aanspreekpunt waar het gaat om strategische communicatie. Verder organiseren zij bijeenkomsten voor de besturen en andere vormen van representatie, en bieden zij secretariële ondersteuning aan de colleges.

Publiekzaken

De afdeling Publiekzaken (PU) zorgt voor de dienstverlening aan inwoners in de brede zin van het woord. Iedere inwoner heeft ooit contact met de gemeente, dus met PU: om een paspoort of rijbewijs te verlengen, een geboorte aan te geven, een huwelijk te regelen of bijvoorbeeld een verhuizing door te geven.

De politieke wens om alle producten en diensten digitaal te kunnen afnemen per 1 januari 2017 is gerealiseerd. Mede daarom staan beide gemeentes zo hoog op de lijst van digitale volwassenheid (respectievelijk plaats 8 Voorschoten en plaats 16 Wassenaar). Alle Nederlanders die in Europa wonen kunnen sinds eind van het jaar digitaal zaken doen met de gemeente middels e-IDAS waarbij wij de eerste organisatie in Nederland zijn die hierop is aangesloten. Afgelopen jaar is er een communicatiecampagne geweest "Klik en Klaar" om het digitale aanbod te promoten onder inwoners en aan te geven dat er vanaf mei op afspraak wordt gewerkt. Gedurende twee maanden (half mei tot half juli) heeft de pilot zaterdagochtendopenstelling plaatsgevonden. Verder is veel tijd besteed aan de voorbereidingen om de omgevingsvergunning digitaal te kunnen gaan afhandelen in 2017. Er is een nieuw systeem meldingen openbare ruimte geïntroduceerd wat heel gebruiksvriendelijk is voor de inwoners en op het gebied van regeldrukvermindering/deregulering is de APV van Voorschoten in 2016 aangepakt.

De wettelijke basisregistraties zijn een belangrijk instrument om de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen te verbeteren. Deze registraties worden uiteindelijk door alle overheidsorganisaties gebruikt. Daarmee wordt voorkomen dat verschillende organisaties verschillende gegevens gebruiken en wordt bevorderd dat slechts eenmaal uitvraag van gegevens bij inwoners, bedrijven en instellingen plaatsvindt.

De behandeling en toetsing van vergunningaanvragen behoort ook tot de werkzaamheden van PU, evenals de handhavingstaken. Sinds de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is sprake van één vergunning voor ruimtelijke projecten, waarin alle verschillende vakgebieden binnen de organisatie bij elkaar worden gebracht. Vergunningaanvragen Wabo kunnen al volledig digitaal worden ingediend. Met ingang van 2017 zal ook het proces van afhandeling en vergunningverlening volledig zijn gedigitaliseerd. In 2016 zijn hiervoor voorbereidingen getroffen met betrekking tot de technische inrichting en het aanpassen van werkprocessen met betrekking tot het Wabo-proces.

Maatschappelijke ontwikkeling

Het sociale domein stond in 2016 in het teken van innovatie en doorontwikkeling van de drie decentralisaties. Rijkstaken zijn overgedragen aan de gemeenten. De kerntaak van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling was het ontwikkelen en regisseren van het beleid op het gebied van maatschappelijke ontwikkeling, het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van haar inwoners en het bieden van ondersteuning en hulpmiddelen. Daarnaast waren het voorbereiden van besluitvorming en accounthouderschap richting leveranciers van maatschappelijk producten en gesubsidieerde instellingen onderdeel van de beleidsprocessen. De afdeling onderhoudt relaties met een groot aantal organisaties en instellingen.

In het sociale domein zijn verschillende thema's te onderscheiden, zoals onderwijs, jeugd, sport, welzijn, Wmo, sociale cohesie, wijken, participatie, gezondheid, mantelzorg, vrijwilligers, kinderopvang, peuterspeelzalen, subsidies, kunst & cultuur. De transformatieopgave geldt voor alle thema's.

In 2016 heeft de afdeling zich gericht op de beleidsontwikkeling en uitvoering op het brede terrein van het sociale domein. Er is veel inzet geweest op de verandering van het systeem (de transformatie) en het integraal werken binnen het sociaal domein om de eigen kracht van onze inwoners te versterken. Daarnaast zijn er op de specifieke onderwerpen ook een aantal nieuwe beleidsvisies opgesteld zoals voor sport en kunst en cultuur.

De bedrijfsvoering van de afdeling stond in het teken van op een effectieve en efficiënte manier invulling geven aan de taken die er liggen. De impact van de decentralisaties is groot. Belangrijke opgaven waren om een goede invulling te geven aan het beschikbare budget en de maatschappelijke effecten die we daarmee moeten verkrijgen. Maar ook aan het account- en contractbeheer, het door ontwikkelen van de dienstverlening voor wat betreft de toegang tot de jeugdhulp en de WMO en de positie van het CJG en onze informatiepunten hierin, het integraal werken binnen het hele sociale domein hebben we veel aandacht gegeven. Het werken in twee regio's, het werken voor twee besturen, de flinke inhoudelijke opgave op de andere thema's, de benodigde expertise en de veranderopgave voor de transformatie voor de 3 decentralisaties, het ontwikkelen van de medewerkers tot stevige en taakvolwassen medewerkers waren daarnaast ook nog aandachtspunten.

Ruimtelijke ontwikkeling

De afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling (RO) richt zich op de zichtbare, tastbare wereld om ons heen. In de afdeling zijn de volgende taakvelden ondergebracht: stedenbouw, economie, verkeer, ruimtelijke ordening, milieu, grondzaken, en cultureel erfgoed, waaronder ook archeologie en cultuurlandschap.

Veranderingen in zaken als de directe leefomgeving of het economisch beleid hebben gevolgen voor de inwoners en/of ondernemers en leiden daardoor vaak tot stevige discussies. Daarom vraagt het contact met bestuurders, bewoners en ondernemers een grote mate van inlevingsvermogen, flexibiliteit en (politieke) sensitiviteit van de medewerkers. Meedenken met het bestuur en oog hebben voor kansen en risico's. De belangrijkste taak ligt in een zorgvuldige belangenafweging van de verschillende aspecten en belangen. Niet alleen belanghebbenden die zelf het woord kunnen voeren, maar ook de aspecten die geen directe steun hebben. In de voorbereiding en uitvoering van beleid spelen communicatie en burgerparticipatie een belangrijke rol.

Er is de afgelopen periode dan ook veel tijd en energie besteed aan de dialoog met de inwoners en ondernemers. Inwoners hebben met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de toekomst van hun dorp op het gebied van wonen, verkeer, economie en toerisme. Waar mogelijk is ingezet op het overdragen van bepaalde taken aan of uitvoering gegeven door de gemeenschap. Ook voor planontwikkeling wordt burgerparticipatie verder ontwikkeld. Voorbeeld hiervan is de pilot die hier voor loopt. De resultaten van een eerder vastgesteld koersdocument zijn uitgewerkt tot ontwerp structuurvisies 2025 van Voorschoten en Wassenaar. De onderliggende visies zijn nagenoeg vastgesteld. Hiermee is het planologisch kader bijna klaar.

De invoering van de Omgevingswet wordt voorbereid om naar verwachting in 2019 in werking te treden. De nieuwe ontwikkelingen en wetgeving moeten samengevoegd worden met de bestaande wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Om de aanvraag en toetsing van de vergunningen eenvoudiger te maken moet de gemeente hun beleid bepalen over de invulling en toepassing van de Omgevingswet. Hierbij moet gezocht worden naar de bestuurlijke wensen over deregulering en aansluiting bij de praktijk van de 3D's.

Omgevingsbeheer

De kerntaak van de afdeling Omgevingsbeheer is het beheren en onderhouden van de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed. Het beheer wordt uitgevoerd op basis van de in juli 2016 vastgestelde beheerplannen en meerjarenonderhoudsprogramma's. In 2017 moeten de beheerplannen voor het vastgoed en de tractiemiddelen vastgesteld worden.

Het aanbieden en inzamelen van de verschillende soorten afval geschiedt in Voorschoten door de afdeling Omgevingsbeheer. In de gemeente Wassenaar zijn deze werkzaamheden uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Avalex. De afdeling is verantwoordelijk voor het reinigen van de straten, het opruimen van zwerfafval en de ongediertebestrijding waarbij deze werkzaamheden soms uitbesteed worden. Daarnaast is de afdeling in Wassenaar verantwoordelijk voor het schoonhouden van het strand. Naast de beheer en onderhoudswerkzaamheden voor groen en wegen en de voor de hand liggende taken is de afdeling ook verantwoordelijk voor het onderhoud van pompen, gemalen, waterbouwkundige kunstwerken, verkeersborden en begraafplaatsen.

Ook de voorbereiding en uitvoering van civieltechnische projecten behoort tot het taakgebied van de afdeling. Daarvoor worden programma's van eisen, bestekken, tekeningen en ramingen gemaakt. De civieltechnische werken worden aanbesteed en de afdeling zorgt als opdrachtgever voor de directievoering en het toezicht op de uitvoering.

Bij verschillende werkzaamheden maakt de afdeling gebruik van diensten van derden. Dit kunnen bijvoorbeeld de Zijl-bedrijven (Voorschoten) en de Maregroep (Wassenaar) zijn.

Centraal in het handelen van de afdeling staat de gebruiker van de openbare ruimte en het vastgoed. De afdeling Omgevingsbeheer maakt zich sterk voor een omgeving die wordt ervaren als plezierig, toegankelijk en goed onderhouden. Dit geldt ook voor het vastgoed, waarvan het beheer eveneens wordt gebaseerd op de begrippen schoon, heel en veilig. De afdeling heeft door de uitvoerende medewerkers veel 'voelsprietten' in de samenleving. Signalen van gebruikers worden hierdoor snel opgevangen en gedeeld binnen de organisatie. Zo zijn wij niet alleen betrokken bij het beheer en onderhoud maar ook bij het halen en brengen van informatie.

In 2016 is een vervolg gegeven aan het traject 'OGB grip op financiën'. Deze verbeterde samenwerking heeft mede geleid tot de vaststelling van de beheerplannen. Uitgangspunt blijft dat de samenwerking tussen de afdeling Omgevingsbeheer en Financiën, Facilitaire en Juridische zaken verder versterkt wordt.

Nadat de beheerplannen voor de diverse arealen in juli 2016 zijn vastgesteld heeft de gemeenteraad van Voorschoten door middel van een amendement op de begroting besloten dat bezuinigd moet worden op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarnaast is in het kader van de kerntakendiscussie een zoekopdracht meegegeven voor verdere bezuinigingen.

Staf strategie en control

De concerndirectie geeft leiding aan de werkorganisatie en vormt de dagelijkse schakel tussen de colleges van beide gemeenten.

Het onderdeel Strategie Control & Ontwikkeling (SCO) heeft een strategische advies- en klankbordfunctie voor de besturen van de gemeenten en het bestuur van de werkorganisatie Duivenvoorde. Naast het adviseren van de besturen, adviseert SCO ook de concerndirectie en het managementteam van de werkorganisatie Duivenvoorde op strategisch niveau. Ook is SCO gesprekspartner voor de hele werkorganisatie vanuit de verschillende disciplines, expertise en achtergronden die SCO rijk is. Daarbij ligt de focus op de effectiviteit en efficiëntie van de door de directie ingezette koers. SCO houdt zich bezig met strategisch adviseren, monitoren, analyseren, evalueren en waar nodig agenderen en volgen van de bestuurlijke besluitvormingsprocessen.

SCO ondersteunt bij strategische beleidscoördinatie, zoals het afgelopen jaar de bestuurskrachtonderzoeken voor beide gemeenten. Dat betekent enerzijds het bijdragen aan de kwaliteit van de opdrachtformulering en anderzijds het sturen en monitoren van de realisatie van de (bestuurlijke) doelen. Ook aan het inwerken van, en de overdracht naar, nieuwe bestuurders heeft SCO een bijdrage geleverd.

SCO adviseert de organisatie op juistheid en volledigheid van stukken, waarbij onderwerpen als juridische en financiële rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid aan bod komen. In de loop van 2016 is de toetscommissie op deze onderwerpen opgeheven. De verantwoordelijk voor die kwaliteit is nu bij de afdelingen komen te liggen. En: de bestuurlijke besluitvormingsprocessen zijn voor de werkorganisatie en ook voor beide gemeenten meer gestroomlijnd en op elkaar afgestemd.

SCO heeft geadviseerd en regie gepakt op processen waar het gaat om regionale samenwerking (bijv op het gebied van de Leidse regio, MRDH en Holland Rijnland) en de samenwerkingsverbanden. Met de verschillende regio's en de grote hoeveelheid samenwerkingsverbanden die er in beide gemeenten zijn leverde dit het nodige werk op. Daarnaast is een analyse op hoofdlijnen gemaakt van de samenwerkingsverbanden en de ambtelijke capaciteit die hier voor wordt ingezet door de WODV.

Gemeente brede ontwikkelingen als huisvesting, grote projecten en organisatieontwikkelingen zijn opgestart om in 2017 zijn beslag te krijgen in een organisatie die met plezier en kwaliteit haar bijdrage levert aan de doelen van haar beide opdrachtgevers, waar medewerkers zoveel als mogelijk centraal gehuisvest worden en waarbij de grote projecten een goede stap voorwaarts zijn gezet.

Resultaten programma dienstverlening

Tabel 3 Resultaten programma dienstverlening 2016

(bedragen x € 1.000)

(+ = voordelig; - = nadelig)				
	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Verschil 2016
Programma dienstverlening				
Baten	441	0	499	499
Lasten	-17.870	-20.286	-21.127	-841
Totaal saldo van baten en lasten	-17.429	-20.286	-20.628	-342
Mutaties reserves				
Gerealiseerde resultaat	-17.429	-20.286	-20.628	-342

Toelichting op het resultaat

Het programma dienstverlening sluit in 2016 af met een nadeliger saldo van € 341.473 dan begroot.

Lasten:

De lasten zijn in het programma dienstverlening € 840.851 hoger uitgevallen dan begroot. Voornaamste reden hiervoor is de incidentele vakantiegeldreservering. De kosten hiervoor waren € 650.000. In de begroting is geen rekening gehouden met dit bedrag. Daarnaast wordt de overschrijding veroorzaakt voor € 190.000 door het gedetacheerde personeel. In 2016 zijn er een aantal personeelsleden extern gedetacheerd, de daardoor ontstane vacature zijn ook ingevuld door gedetacheerd personeel en/of inhuur. Voor de detachering/inhuur van personeel wordt een incidentele vergoeding betaald die niet begroot is. Tegenover de kosten staat een vergoeding voor het uitbesteed personeel. Dit wordt zichtbaar aan de batenkant.

Baten:

De baten zijn in 2016 € 499.378 hoger uitgevallen dan begroot. Voornaamste reden hiervoor zijn de incidentele detachingsvergoedingen en de incidentele bijdragen van het UWV bij zwangerschap etc.

6 Programma 2 bijdragen gemeenten

De bijdrage van de gemeenten is bepaald op grond van de bijdrageverordening Werkorganisatie Duivenvoorde 2015.

Tabel 4 Resultaten bijdragen gemeenten 2016

(bedragen x € 1.000)

(+ = voordelig; - = nadelig)

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Verschil 2016
Bijdragen gemeenten				
Baten	28.059	29.587	29.768	181
Lasten	-91	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	27.967	29.587	29.768	0
Mutaties reserves				
Gerealiseerde resultaat	27.967	29.587	29.768	181

Toelichting op het resultaat

Lasten/Baten:

In 2016 heeft er op basis van de overeengekomen bijdragen met de gemeenten bevoorschotting plaatsgevonden. De bevoorschotting van de gemeenten is gelijk aan de begrote bijdrage van de gemeenten in de Werkorganisatie Duivenvoorde. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat de door de Werkorganisatie in 2016 gemaakte kosten € 180.592 hoger uit zijn gevallen dan begroot. Om die reden vindt er een afrekening plaats van het tekort, als gevolg van de bevoorschotting van de deelnemers, van dit resultaat. Het tekort van € 180.592 in 2016 is als nog te ontvangen bedrag verantwoord in 2016.

7 Paragrafen

8 Paragraaf lokale heffingen

De gemeenschappelijke regeling legt geen lokale heffingen op.

9 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform de financiële verordening worden in deze paragraaf risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering vermeldt.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin deze gemeenschappelijke regeling in staat is om mogelijke tegenvallers op te vangen zonder dat dit onmiddellijke invloed heeft op het beleid. Het gaat hierbij om de verhouding tussen weerstandscapaciteit en de aanwezige risico's. De weerstandscapaciteit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijziging beschikbaar is.

Vanaf 2015 dienen conform wetgeving in de paragraaf weerstandsvermogen (voor zover van toepassing) financiële kengetallen te worden opgenomen. De werkorganisatie Duivenvoorde beschikt echter niet over een eigen vermogen, heeft geen grondexploitaties en legt geen belastingen op. Om die reden kunnen niet alle kengetallen ingevuld worden.

Tabel 5 kengetallen 2016

Jaarrekening 2016	verloop van de kengetallen		
<i>Kengetallen</i>	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Netto schuldquote	4,7%	5,0%	3,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle lening	4,7%	5,0%	3,8%
Solvabiliteitsratio	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	-0,04%	0,00%	1,52%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de werkorganisatie ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De Werkorganisatie heeft een netto schuldquote van 3,8%. Dit geeft aan dat de Werkorganisatie in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Er is geen sprake van doorlenen, hierdoor is de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote gelijk aan de niet gecorrigeerde netto schuldquote.

Solvabiliteitsrisico

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de activiteiten van de gemeente uit eigen middelen worden gefinancierd en daarmee in welke mate men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. De Werkorganisatie heeft een ratio van 0% wat zou aangeven dat het

bezit van de Werkorganisatie zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de Werkorganisatie is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio een logische consequentie.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal. De werkorganisatie beschikt daarnaast niet over vermogen. Alle overschotten worden jaarlijks met de deelnemende gemeenten afgerekend.

Risico's

De risico's van de werkorganisatie liggen in hoofdzaak bij de rechtspositionele verplichtingen ten opzichte van het zittende personeel. Met de overgang van het personeel van de deelnemers naar de werkorganisaties zijn deze verplichtingen ook overgegaan.

Taken en mobiliteit

De mogelijkheid bestaat dat door nieuwe bezuinigingen en verschuivingen in de gemeentelijke taken medewerkers naar andere functies binnen en buiten de organisatie moeten worden (be)geleid. Dit brengt tijd en kosten met zich mee. De zwakke arbeidsmarktsituatie beperkt de mobiliteit, wat plaatsing van medewerkers in een werkkring buiten de organisatie moeilijker maakt. In de voorstellen voor de nieuwe bijdrageregeling voor de werkorganisatie is een bepaling opgenomen, die voorziet in de vergoeding van de frictiekosten.

Door maatschappelijke ontwikkelingen en decentralisatie van taken verandert de inhoud van het takenpakket van de gemeente in de loop der jaren. Daarvoor moeten de kennis en vaardigheden van de medewerkers mee veranderen. Door opleidings- en trainingsprogramma's en het bevorderen van interne en externe mobiliteit wordt dit veranderingsproces ondersteund. Waar dit flankerend beleid onvoldoende effect heeft, kunnen fricties ontstaan in de kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van de organisatie.

Weerstandvermogen

De werkorganisatie beschikt niet over een weerstandvermogen. In de uitgangspunten is er van uit gegaan dat eventuele tekorten (en overschotten) op basis van de jaarrekening met de deelnemers worden verrekend. Omdat de deelnemende gemeenten garant staan voor de verplichtingen van de werkorganisatie zijn de bovengenoemde risico's niet verder gekwantificeerd.

10 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De GR beheert geen kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen en dergelijke. Deze zijn in eigendom en beheer bij de deelnemende gemeenten.

11 Paragraaf financiering

Algemeen

Het treasurystatuut is 8 januari 2013 door het dagelijks bestuur vastgesteld. Hiermee sluit het kader voor de financiering aan bij de hogere wetgeving. Alle treasury-activiteiten vinden plaats binnen de kaders, richtlijnen en limieten als vastgesteld in het Treasurystatuut en overige wetgeving.

Schatkistbankieren

De wetsvoorstellen voor het verplicht schatkistbankieren en de houdbare overheidsfinanciën zijn op 10 december 2013 vastgesteld door de Eerste Kamer.

Hiermee dienen decentrale overheden met ingang van 16 december 2013 hun overtollige kasmiddelen boven een drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën uit te zetten. Het (minimum)drempelbedrag was in 2016 € 250.000. Onderstaande tabel geeft aan in welke mate Duivenvoorde het drempelbedrag heeft benut. In heel 2016 is de drempelwaarde niet overschreden. Dit is niet verwonderlijk want binnen de financieringsconstructie waarbij de werkorganisatie maandelijks voor de exploitatie wordt bevoorschot door de deelnemende gemeenten is in de regel geen sprake van overtollige liquiditeiten. Mocht daar in voorkomende gevallen wel sprake van zijn is met de huisbankier de afspraak gemaakt om het surplus boven een bepaalde omvang van het rekening-courantstelsel automatisch af te romen naar de bankrekening bij het Ministerie van Financiën.

Tabel 6 schatkistbankieren

Werkorganisatie Duivenvoorde: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2016					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	48	66	47	45
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	202	184	203	205
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	29.587			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	29.587			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			

Beleidskader 2014 - 2017

De financiering van de werkorganisatie wordt gekenmerkt door een bevoorschotting door de deelnemende gemeenten tot het totaal aan exploitatielasten van de werkorganisatie. Omdat de werkorganisatie de vervangingsinvesteringen voorfinanciert en de deelnemende gemeenten daar alleen de exploitatielasten (kapitaallasten) van bevoorschotten, zal uit dien

verstande *in beginsel* sprake zijn van een liquiditeitstekort ter grootte van de boekwaarde van de activa. De afgedragen, compensabele BTW wordt eveneens bevoorschot om daarmee nodeloos beroep op de rekening-courantfaciliteit te voorkomen.

De jaarlijkse liquiditeitstekorten blijven voorzienbaar onder de kasgeldlimiet en ook onder de maximale rekening-courantfaciliteit bij huisbankier BNG. Dit brengt met zich mee dat bij de huidige historisch lage geldmarkttarieven korte financiering door middel van het maximaal inzetten van de rekening-courantfaciliteit de meest voordelige financieringsoptie is.

Ontwikkeling liquiditeit

De begroting voor 2016 ging uit van liquiditeitstekorten voor zowel begin 2016 van € 1,7 mln. als eind 2016 van € 1,9 mln. Begin 2016 was evenwel sprake van een liquiditeitsoverschot van € 0,4 mln. en 2016 sluit met een overschot van € 1,0 mln. Dit eindsaldo bestaat uit een beroep op de rekening-courantfaciliteit bij BNG (-€ 247.000) en uit direct beschikbare middelen verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën in het kader van het schatkistbankieren (€ 1.276.000). Het liquiditeitsoverschot neemt overigens nog af met afgerond € 600.000 uit hoofde van verrekeningen met de deelnemers. Hiervoor gecorrigeerd is dus sprake van een overschot van € 0,4 mln. hetgeen overeenkomt met de beginwaarde.

Renteontwikkeling

Op basis van de door BNG uitgesproken verwachtingen werd voor 2016 een gemiddelde korte (3 maands) rente van ca. 0,2 % voor kasgeld verwacht. In werkelijkheid werd hiervoor een gemiddelde waarde van -0,26 % gerealiseerd. De geldmarktrente bevond zich bij het begin van 2016 op een niveau van - 0,13 % (3-maands Euribor). Het jaar werd afgesloten op een niveau van - 0,31 %.

Renteresultaat 2016

Op basis van het geleidelijk in de loop van 2016 geleidelijk oplopende liquiditeitstekort, de debetrente op het rekening-courantkrediet bij BNG en de verwaarloosbare vergoeding op de middelen aangehouden onder het schatkistbankieren, bedragen de financieringslasten over 2016 € 667 tegenover een verwachting van € 47.819.

Toezichtnormen

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de netto-vlottende schuld en beperkt daarmee het renterisico op de korte schuld. De limiet wordt bepaald voor korte financiering met een rentetypische looptijd van maximaal 1 jaar en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

Met een primitief begrotingstotaal van ca. € 27,0 miljoen bedraagt de kasgeldlimiet voor 2016 € 2.295.000.

Tabel 7 Overzicht ontwikkeling kasgeldlimiet 2016

bedragen x € 1.000

	Ontwikkeling kasgeldlimiet 2016	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
1	Liquiditeitssaldo (- = tekort)	407	- 1.335	- 1.320	- 1.352
2	Kasgeldlimiet	2.295	2.295	2.295	2.295
3	Ruimte onder de kasgeldlimiet (+) /overschrijding (-)	2.702	960	975	943

Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft zich, zoals in de begroting reeds werd verwacht, niet voorgedaan.

De liquiditeit is in de loop van het laatste kwartaal verbeterd door de aan de gemeenten door te schuiven verschuldigde BTW te betrekken in de bevoorschotting van de werkorganisatie.

Per 31 december is door een positief banksaldo van € 1.028.000 sprake van een onderschrijding van de kasgeldlimiet van € 3,3 mln.

Door het ontbreken van aangetrokken lange financiering is overschrijding van de zgn. renterisiconorm niet aan de orde. Overschrijding van de renterisiconorm betekent dat de gemeente in een bepaald jaar een groter renterisico op de bestaande lange schuld loopt dan de toegestane 20% van het begrotingstotaal.

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën is eind 2013 afgekondigd. Deze wet geldt voor provincies, gemeenten en waterschappen. De geldschepping die uitgaat van de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen wordt daarin dus niet op zich beoordeeld maar geschiedt indirect via de beoordeling van de deelnemende gemeenten.

Om een beeld te krijgen van de eventuele geldschepping die uitgaat van begroting en jaarrekening van de werkorganisatie en die dus wordt 'doorgegeven' naar de gemeenten, wordt het EMU-saldo berekend voor de werkorganisatie. In het overzicht zijn alleen die onderdelen opgenomen die op de werkorganisatie van toepassing zijn.

Tabel 8 Emu-saldo

Bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo					
Vraag			2014	2015	2016
+	1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0
+	2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	17	356	439
+	3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie			
-	4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	233	180	227
Berekend EMU-saldo			-216	176	212

Omdat gemeenschappelijke regelingen geen partij zijn onder de wet Houdbare Overheids Financiën zijn, is geen individuele referentiewaarde voor de werkorganisatie afgegeven. Afgeleid van de referentiewaarden van de deelnemende gemeenten en hun vastgestelde norm kan de referentiewaarde voor de werkorganisatie benaderd worden op € 1,0 mln.

Net als 2015 laat de uitkomst van het EMU-model voor 2016 zien dat er sprake is van een licht verkrappend effect op de geldhoeveelheid omdat de afschrijvingen groter zijn dan de investeringsuitgaven. Van een overschrijding van de bovenvermelde benadering van de referentiewaarde is derhalve geen sprake.

De onderschrijding wordt door de deelnemende gemeenten meegenomen in hun berekening van het EMU-saldo.

12 Paragraaf bedrijfsvoering

Het concernplan schetst de richting waarin de WODV zich wil ontwikkelen. Het gaat daarbij niet alleen om waar de werkorganisatie voor staat, maar ook hoe de werkorganisatie functioneert. De kernwaarden van de Werkorganisatie Duivenvoorde (ambitieuw, professioneel, dienstverlenend, sterk) staan hierbij centraal. Het opleidingsprogramma van de Studio Duivenvoorde heeft een ondersteunende rol.

Studio Duivenvoorde

Net als vorige jaren zijn er weer vijf programma's met zes à zeven workshops aangeboden en hebben medewerkers ook zelf 'lessen' voor hun collega's verzorgd. Op deze manier stimuleren we talentontwikkeling langs twee wegen: zowel de leerlingen als de docenten leren ervan. Door de redactie van de Studio is altijd gezocht naar een optimale aansluiting bij het concernplan; de Studio als speels en aantrekkelijk middel voor organisatie-ontwikkeling. De Studio krijgt veel aandacht en waardering van het personeel.

Sturing op bedrijfsvoering

De afdelingen FFJ en POI hebben ook in 2016 extra aandacht besteed aan kostenbeheersing en budgetbewaking, met name op de grootste kostenpost: het personeelsbudget. De sturing en controle zijn versterkt, met als resultaat dat de WODV ruim binnen de budgetten is gebleven.

Factor C

In 2016 is gestart met een intensief proces om de WODV en haar opdrachtgevers 'communicatiebewuster' te maken: Factor C.

Factor C is een pakket van trainingen, bijeenkomsten, documentatie, modellen en instrumenten. Het helpt overheidsprofessionals om beter samen te werken en in te spelen op wat leeft onder diverse doelgroepen. Met als doel communicatie in het hart van beleid te brengen en de kracht van de samenleving beter te benutten.

Er is al een groot aantal medewerkers en leidinggevenden getraind, en ook beide colleges hebben een gezamenlijke workshop gekregen. Factor C spreekt aan en voorziet in een behoefte.

Informatieveiligheid

Voor het archiveren en uitwisselen van data en persoonsgegevens maken we gebruik van digitale systemen. Contacten met inwoners vinden in toenemende mate via digitale wegen plaats. De veiligheidsrisico's met betrekking tot data zijn in de loop der jaren sterk toegenomen. Omdat we als overheidsorganisatie een betrouwbare partner willen en moeten zijn waar het gaat om opslag en gebruik van persoonsgegevens, staat de beveiliging van de systemen en data hoog op de agenda. Evenals voorgaande jaren zijn in 2016 diverse externe audits uitgevoerd, waaruit is gebleken dat de toegang tot de digitale gegevens goed beveiligd is. Daarnaast worden medewerkers regelmatig geïnformeerd over mogelijke risico's en hoe deze te voorkomen zijn. Naar verwachting wordt het beleidsplan Informatieveiligheid in het eerste kwartaal van 2017 bestuurlijk vastgesteld, inclusief de bijbehorende budgetten.

Informatiebeleidsplan

Uit het Rekenkameronderzoek 2015 is naar voren gekomen dat de WODV veel dingen goed doet, maar niet altijd zorgt voor voldoende documentatie en beleidsevaluatie. Mede naar aanleiding daarvan is een informatiebeleidsplan opgesteld, waarin de strategie op en implementatie van de belangrijkste vraagstukken op het gebied van ICT- en informatiebeleid zijn opgenomen. Naar verwachting wordt het beleidsplan in het eerste kwartaal van 2017 bestuurlijk vastgesteld, inclusief de bijbehorende budgetten.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen om de begrotingen van Voorschoten en Wassenaar met ingang van 2017 in te richten volgens het nieuwe landelijke BBV. Redenen om tot een nieuw BBV over te gaan waren onder andere het streven naar meer en makkelijker inzicht in de begroting en verantwoording, en de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten. Resultaat is dat de begrotingen voor 2017 voldoen aan de landelijke regelgeving op dit punt, en dat ook de administratie op de gewijzigde BBV-indeling is afgestemd.

Vennootschapsbelasting

In mei 2015 is de Wet modernisering Vpb-plicht voor overheidsondernemingen aangenomen. Dit betekent dat ook gemeenten sinds 1 januari 2016 belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De implementatie van deze nieuwe regelgeving heeft in 2016 nog voorbereidingen gevraagd van de afdeling FFJ. Continue monitoring van beleidsmatige wijzigingen vindt plaats om de VPB-verplichting actueel te houden. Regelmatig wordt dit getoetst en vindt er vastlegging en dossiervorming plaats in de voorbereiding op de aangifteperiode.

Bezwaar en beroep

Door invoering van de 3D's is het aantal bezwaarschriften in het sociale domein toegenomen. Ook in deze zaken is waar mogelijk gebruik gemaakt van mediation, een instrument dat in toenemende mate en met succes wordt ingezet.

Daarnaast is een nieuwe procedure ontwikkeld voor het afhandelen van beschikkingen op bezwaar. We verwachten daarmee de snelheid van afwikkeling te verhogen en te besparen op personele inzet.

Het Nieuwe Werken

Sinds de oprichting van de WODV staat Het Nieuwe Werken, binnen de organisatie aangeduid als Het Nieuwe Doen, hoog op de agenda. Het gaat niet alleen om het tijd- en plaatsonafhankelijk werken, maar ook om het versterken van de flexibiliteit in de organisatie en het stimuleren van (andere manieren van) samenwerken. Studio Duivenvoorde speelt hier ook een rol in.

Bestuurlijk besluitvormingsproces

Eerder zijn de formats voor college- en raadsvoorstellen gelijkgetrokken, evenals de procedure voor het aanleveren van stukken. In 2015 zijn we gaan kijken naar verder verbetering van de formats en de leesbaarheid, en verheldering van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De maatregelen ter verbetering zijn medio 2016 aan de colleges voorgelegd. Het wachten is nu op goedkeuring, waarna ze doorgevoerd kunnen worden.

Generatiepact

Per 1 januari 2016 is het Generatiepact ingevoerd, wat inhoudt dat medewerkers van zestig jaar en ouder 80% kunnen werken, 90% salaris ontvangen en 100% pensioenopbouw behouden. Van de mensen die onder deze regeling vallen, heeft 60% besloten om er gebruik van te maken. Het budget dat hierdoor vrijvalt, is ingezet voor het aantrekken van vier (jonge) trainees.

Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

Doelstelling is dat in 2018 minimaal 5% van het medewerkersbestand van de WODV bestaat uit medewerkers met een arbeidsbeperking. Concreet gaat het om ongeveer 19 fte.

Voor deze wet tellen de medewerkers uit het doelgroepenregister mee. Momenteel heeft de werkorganisatie twee medewerkers in dienst die in het doelgroepenregister zijn opgenomen. Daarnaast worden via de Maregroep, IPSE de Bruggen en de Zijlbedrijven (DZB) medewerkers ingeleend die werkzaamheden verrichten bij de groenvoorziening en de schoonmaak. Op basis van de huidige regelgeving voldoen we aan de quota van de Participatiewet.

Sociaal Statuut

In 2016 is een Sociaal Statuut vastgesteld voor de periode van 1 juli 2016 tot 1 juli 2019. Omdat iedere reorganisatie anders is, hebben we bewust gekozen voor regelgeving op hoofdlijnen. Op basis hiervan kan in voorkomende gevallen een sociaal plan op maat gemaakt worden.

Papierloos werken

Vanuit het streven naar duurzaamheid en efficiëntie wordt steeds meer papierloos gewerkt. De college- en raadsstukken worden via iBabs verspreid, wat ook geldt voor de documenten voor de managementvergaderingen. Dit betekent ook dat de inzet van digitale hulpmiddelen, zoals iPads en smartphones, sterk is toegenomen.

Arbeidsvoorwaarden

Met ingang van 1 januari 2016 zijn sommige bepalingen en hoofdstukken van de CAR-UWO (sterk) gewijzigd. Het team P&O heeft in 2015 de voorbereidingen daarvoor getroffen, en de implementatie is probleemloos verlopen.

Ook per 1 januari 2017 zullen weer een aantal ingrijpende veranderingen worden doorgevoerd, zoals het Individuele Keuzebudget, waarvoor in 2016 het voorwerk is gedaan.

Ziekteverzuim

Over 2016 heeft de WODV een ziekteverzuim van 4,8 % en een meldingsfrequentie van 1,27. Dit laatste betekent dat een medewerker zich gemiddeld 1,27 keer per jaar ziek meldt.

Vergeleken met 2015 is het verzuim met 0,6% afgenomen. Ook de meldingsfrequentie in 2016 is iets kleiner (was 1,31 in 2015).

13 Paragraaf verbonden partijen

De Werkorganisatie is geen deelnemer in gemeenschappelijke regelingen en heeft geen deelnemingen.

14 Paragraaf grondbeleid

De Werkorganisatie heeft geen gronden in eigendom en voert derhalve geen grondbeleid. Grondexploitaties worden door de gemeenten zelf uitgevoerd.

16 Balans per 31 december 2016

Tabel 9 Balans per 31 december 2016 (activa)

ACTIVA	31 december 2016	31 december 2015
<i>Bedragen * € 1.000</i>		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	1.157	1.368
- Investerings met een economisch nut	1.157	1.368
Totaal vaste activa	<u>1.157</u>	<u>1.368</u>
<u>Vlottende activa</u>		
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	1.463	575
- Vorderingen op openbare lichamen	187	356
- R/C verhouding met het Rijk	1.276	208
- Overige vorderingen	0	11
Liquide middelen	0	199
- Banksaldi	0	199
Overlopende activa	493	373
- Nog te ontvangen/voortuitbetaald	493	373
Totaal vlottende activa	<u>1.956</u>	<u>1.147</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>3.113</u>	<u>2.515</u>

Tabel 10 Balans per 31 december 2016 (passiva)

PASSIVA	31 december 2016	31 december 2015
<i>Bedragen * € 1.000</i>		
<hr/>		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen vermogen	0	0
- Algemene reserve		
- Bestemmingsreserves		
- Resultaat jaarrekening (na bestemming)	0	0
Totaal vaste passiva	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Plottende passiva</u>		
Kortlopende schulden met een looptijd < 1 jaar	3.012	2.117
- Banksaldi	247	0
- Overige schulden	2.765	2.117
Overlopende passiva	101	398
- Vooruitbetaalde bedragen	0	0
- Nog te betalen bedragen	101	398
Totaal plottende passiva	<u>3.113</u>	<u>2.515</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>3.113</u></u>	<u><u>2.515</u></u>

17 Toelichtingen op de balans

18 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft, zoals verwoord in de "Financiële Verordening Werkorganisatie Duivenvoorde", vastgesteld op 8 januari 2013.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

Activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen en groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen	10 jaar
Automatiseringsapparatuur (maximaal)	5 jaar

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte individuele inningkansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van een jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

19 Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Tabel 11 Investerings met economisch nut

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2015	31-12-2016
Overige materiële vaste activa	1.368	1.157
Totaal	1.368	1.157

Tabel 12 Verloopoverzicht investeringen met economisch nut

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de overige investeringen met economisch nut weer:

	31-12-2015	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	31-12-2016
Overige materiële activa	1.368	228	1	438	1.157
Totaal materiële activa	1.368	228	1	438	1.157

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen korter dan één jaar

Tabel 13 uitzettingen < 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden

	31-12-2015	31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	356	187
R/C verhouding met het Rijk	208	1.276
Overige vorderingen	11	0
Totaal	575	1.463

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren

De wetsvoorstellen voor het verplicht schatkistbankieren en de houdbare overheidsfinanciën zijn op 10 december 2013 vastgesteld door de Eerste Kamer.

Hiermee dienen decentrale overheden met ingang van 16 december 2013 hun overtollige kasmiddelen boven een drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën uit te zetten. Het (minimum)drempelbedrag was in 2016 € 250.000.

Onderstaande tabel geeft aan in welke mate Duivenvoorde het drempelbedrag heeft benut. In heel 2016 is de drempelwaarde niet overschreden. Dit is niet verwonderlijk want binnen de financieringsconstructie waarbij de werkorganisatie maandelijks voor de exploitatie wordt bevoorschot door de deelnemende gemeenten is in de regel geen sprake van overtollige liquiditeiten. Mocht daar in voorkomende gevallen wel sprake van zijn is met de huisbankier de afspraak gemaakt om het surplus boven een bepaalde omvang van het rekening-courantstelsel automatisch af te romen naar de bankrekening bij het Ministerie van Financiën.

Tabel 14 Schatkistbankieren

Werkorganisatie Duivenvoorde: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2016					
(1)	Drempelbedrag	250			
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	48	66	47	45
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	202	184	203	205
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	29.587			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	29.587			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			

Tabel 15 Specificatie vorderingen op openbare lichamen

De post vorderingen op openbare lichamen bestaat uit de volgende onderdelen:

	31-12-2015	31-12-2016
Gemeente Voorschoten	126	77
Gemeente Voorschoten BCF	71	0
Gemeente Wassenaar	89	56
Gemeente Wassenaar BCF	63	0
Overig	7	54
	356	187

Liquide middelen

Tabel 16 Liquide middelen

De in de balans opgenomen liquide middelen kunnen als volgt gespecificeerd worden

	31-12-2015	31-12-2016
Banksaldo BNG Duivenvoorde	199	0

Overlopende activa

Tabel 17 Overzicht overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	31-12-2015	31-12-2016
Vooruitbetaalde bedragen	367	305
Nog te ontvangen bedragen	6	181
Overig	0	7
Totaal	373	493

Tabel 18 Uitsplitsing vooruitbetaalde/nog te ontvangen bedragen

Onder de post vooruitbetaalde bedragen worden bedragen opgenomen die in het verslagjaar betaald zijn maar betrekking hebben op 2017. Onderstaand overzicht geeft een nadere specificatie van deze post.

	31-12-2015	31-12-2016
Uitsplitsing van vooruitbetaalde bedragen		
ICT kosten	231	154
Verzekeringen	123	130
Abonnementen/contributies/etc.	13	21
Totaal	367	305

Onder de post overig zijn bedragen opgenomen die in het verslagjaar zijn ontvangen, maar nog niet verwerkt kunnen worden. Onderstaand overzicht geeft een nadere specificatie van deze post.

	31-12-2015	31-12-2016
Uitsplitsing van nog te ontvangen bedragen		
Gemeente Voorschoten afrekening resultaat 2016	0	85
Gemeente Wassenaar afrekening resultaat 2016	0	95
Overig	6	0
Totaal	6	180

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Tabel 19 Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2015	31-12-2016
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserve	0	0
Resultaat na bestemming	0	0
	0	0

Vlottende Passiva

Kortlopende schulden

Tabel 20 Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden

	31-12-2015	31-12-2016
Banksaldi	0	247
Overige schulden	2.117	2.765
Totaal	2.117	3.012

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden

	31-12-2015	31-12-2016
Banksaldo BNG Duivenvoorde	0	247
Totaal	0	247

De specificatie van de post overige schulden is als volgt:

	31-12-2015	31-12-2016
Crediteuren	672	109
Nog te betalen reservering vakantiegeld	0	838
Gemeente Voorschoten	0	64
Gemeente Wassenaar	0	71
Betalingen onderweg	0	127
R/C verhouding Wassenaar/Voorschoten	1	1
Afdrachten loonheffing en premies	1.430	1524
Afdrachten BTW	14	31
Totaal	2.117	2.765

Overlopende passiva

Tabel 21 overlopende passiva

De post overlopende passiva kan als volgt onderscheiden worden:

	31-12-2015	31-12-2016
Nog te betalen bedragen	398	101
Totaal	398	101

Onder de post nog te betalen bedragen worden bedragen opgenomen die in het verslagjaar als lasten zijn verantwoord, maar in 2017 daadwerkelijk worden betaald. Onderstaand overzicht geeft een nadere specificatie van deze post.

	31-12-2015	31-12-2016
Uitsplitsing nog te betalen bedragen		
Gemeente Voorschoten afrekening resultaat 2015	169	0
Gemeente Wassenaar afrekening resultaat 2015	159	0
Inhuur personeel	57	90
Overig	13	11
Totaal	398	101

niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen binnen de Werkorganisatie Duivenvoorde betreffen langlopende contracten of raamovereenkomsten. De jaarlijkse kosten worden gedekt binnen de begroting. Hieronder treft u de (rest)verplichtingen van de belangrijkste langlopende contracten:

Tabel 22 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 2016

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Verplichting
E-HRM	203
Leasekosten kopieerapparatuur	194
accountantsdiensten	84
Portokosten en andere diensten	81
Boeken, vakbladen en overige abonnementen	70
Mobiele telefonie	34
Financieel systeem, iburgerzaken, BAG etc.	518
Microsoft licenties	113

20 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Tabel 23 resultaat van de jaarrekening per programma (voor afrekening saldo)

(+ = voordelig; - = nadelig)	Primitieve begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Jaarrekening 2016	Verschil 2016
(Bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Programma Bedrijfsvoering	-8.533	-9.832	-9.715	116
Programma Dienstverlening	-19.456	-20.286	-21.127	-841
Algemene Dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal Lasten	-27.989	-30.118	-30.842	-725
Baten				
Programma Bedrijfsvoering	481	531	576	45
Programma Dienstverlening	0	0	499	499
Algemene Dekkingsmiddelen	27.508	29.587	29.587	0
Totaal Baten	27.989	30.118	30.662	544
Totaal saldo van baten en lasten	0	0	-181	-181
Mutaties reserves				
Gerealiseerde resultaat	0	0	-181	-181

Toelichting op de verschillen

Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering sluit in 2016 af met een voordeliger saldo van € 160.881 (€ 116.092+ € 44.788) dan begroot.

Lasten:

De lasten in 2016 zijn € 116.092 lager uitgevallen dan begroot. Door het aantal niet ingevulde vacatures en overbruggingsperiodes tussen het invullen van vacatures is er in 2016 een incidenteel voordeel ontstaan van € 241.000. Daartegenover stond een incidentele kostenpost van € 188.000 voor de vakantiegeld reservering 2016. In 2016 is er daarnaast voor ruim € 116.000 minder ingehuurd dan begroot. De inhuurbudgetten worden gedekt door vacatureruimte en worden incidenteel begroot. De inhuurbudgetten voor de 3D projecten waren in 2016 voor het laatst beschikbaar.

Baten:

De baten zijn in 2016 € 44.788 hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak hiervoor ligt met name aan vergoedingen voor het uitlenen van personeel aan derden en éénmalige bijdragen van het UWV voor personeel.

Programma Dienstverlening

Het programma dienstverlening sluit in 2016 af met een nadeliger saldo van € 341.473 (€ -840.851 + € 499.378) dan begroot.

Lasten:

De lasten zijn in het programma dienstverlening € 840.851 hoger uitgevallen dan begroot. Voornaamste reden hiervoor is de incidentele vakantiegeldreservering. De kosten hiervoor waren

€ 650.000. In de begroting is geen rekening gehouden met dit bedrag. Daarnaast wordt de overschrijding veroorzaakt voor € 190.000 door het gedetacheerde personeel. In 2016 zijn er een aantal personeelsleden extern gedetacheerd, de daardoor ontstane vacature zijn ook ingevuld door gedetacheerd personeel en/of inhuur. Voor de detachering/inhuur van personeel wordt een incidentele vergoeding betaald die niet begroot is. Tegenover de kosten staat een vergoeding voor het uitbesteed personeel. Dit wordt zichtbaar aan de batenkant.

Baten:

De baten zijn in 2016 € 499.378 hoger uitgevallen dan begroot.

Voornaamste reden hiervoor zijn de incidentele detachingsvergoedingen en de incidentele bijdragen van het UWV bij zwangerschap etc..

Algemene dekkingsmiddelen

Lasten/Baten:

In 2016 heeft er op basis van de overeengekomen bijdragen met de gemeenten bevoorschotting plaatsgevonden. De bevoorschotting van de gemeenten is gelijk aan de begrote bijdrage van de gemeenten in de Werkorganisatie Duivenvoorde. Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat de door de Werkorganisatie in 2016 gemaakte kosten € 180.592 hoger uit zijn gevallen dan begroot. Om die reden vindt er een afrekening plaats van het tekort. Het tekort van € 180.592 in 2016 is als nog te ontvangen bedrag verantwoord in 2016 in de WODV.

Gerealiseerde resultaat

Bij het opmaken van de jaarrekening is gebleken dat de door de Werkorganisatie in 2016 gemaakte kosten € 180.592 hoger uit zijn gevallen dan begroot. Dit is tevens het jaarrekeningsaldo. Beide gemeenten delen op basis van de gerealiseerde bijdragen over 2016 in dit tekort. Het aandeel in het tekort van de WODV is voor de gemeente Voorschoten € 85.384 en voor de gemeente Wassenaar € 95.208.

21 Incidentele baten en lasten

Conform artikel 28 lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dient in de jaarrekening een overzicht opgenomen te worden van de incidentele baten en lasten. Hierbij is de definitie van het begrip incidenteel belangrijk. In de in januari 2013 gepubliceerde Notitie incidentele en structurele baten en lasten van de commissie BBV wordt getracht het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten te verduidelijken. In 2015 heeft de provincie als verdere verduidelijking de "**Themacirculaire Incidentele baten en lasten 2015**" uitgebracht. Bij het opstellen van onderstaand overzicht is rekening gehouden met hetgeen in deze notities is vermeld.

Tabel 24 incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

(+ = voordelig; - = nadelig)		Lasten/ Baten	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie incidenteel
Programma	omschrijving				
Bedrijfsvoering	Vergoeding uitlenen personeel	Baten	0	50	59
	Vergoedingen UWV	Baten	0	0	23
	Vakantiegeldverplichting	Lasten	0	0	-188
Totaal bedrijfsvoering			0	50	-106
Dienstverlening (incl. bijdragen gemeenten)	Detachering/inhuur	Lasten	0	0	-384
	Detacheringsvergoedingen	Baten	0	0	192
	Vergoedingen UWV	Baten	0	0	176
	Overige incidentele vergoedingen	Baten	0	0	131
	Vakantiegeldverplichting	Lasten	0	0	-650
Totaal dienstverlening			0	0	-535
Eindsaldo			0	50	-641

Toelichting op de incidentele baten en lasten

In 2016 zijn de incidentele baten en lasten met name ontstaan door de vakantiegeldverplichting 2016. Daarnaast is er sprake van detacheringsovereenkomsten, dit geldt voor zowel intern gedetacheerd personeel vanuit andere organisaties als voor extern gedetacheerd personeel waarvoor de Werkorganisatie een vergoeding heeft ontvangen. In het kader van bijvoorbeeld zwangerschappen, maar ook vanwege ziekte zijn er incidenteel vergoedingen ontvangen van het UWV.

22 Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de werkorganisatie Duivenvoorde is € 179.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

bedragen x € 1	M.H. van der Veer	H.I.P. Oppatja
Functie(s)	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?		
Bezoldiging		
Beloning	100.628	94.322
Belastbare onkostenvergoedingen	637	174
Beloningen betaalbaar op termijn	13.750	13.160
Totaal bezoldiging	€ 115.015	€ 107.656
Toepasselijk WNT-maximum	€ 179.000	€ 179.000
Motivering indien overschrijding: zie	Nvt	Nvt

bedragen x € 1	J.M. Staatsen	P.J. Bouvy-Koene	J.Th. Hoekema
Functie(s)	Voorzitter DB/AB	Voorzitter DB/AB	Plv Voorzitter DB/AB
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 1/9	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?			
Bezoldiging			
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum	€ 119.333	€ 59.667	€ 179.000
Motivering indien overschrijding: zie	Nvt	Nvt	nvt

bedragen x € 1	E.P. Beimers	D.C.W Binnendijk	S.T. Verschoor
Functie(s)	Lid DB/AB	Lid DB/AB	Lid DB/AB
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 8/12	8/12 - 31/12	1/1 - 22/4
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?			
Bezoldiging			
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum	€ 167.933	€ 11.548	€ 55.689
Motivering indien overschrijding: zie	nvt	Nvt	nvt

<i>bedragen x € 1</i>	F.F. Blommers	I.C.J. Nieuwenhuizen	B.B.M. Bremer
Functie(s)	Lid DB/AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband in 2016	17/5 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?			
Bezoldiging			
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum	€ 111.153	€ 179.000	€ 179.000
Motivering indien overschrijding: zie	nvt	nvt	nvt

<i>bedragen x € 1</i>	L. Maat	L. Doorn	I.M. Zweerts- de Jong
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	1,0	0,6
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?			
Bezoldiging			
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0	€ 0	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum	€ 107.400	€ 179.000	€ 107.400
Motivering indien overschrijding: zie	nvt	nvt	nvt

Ondertekening bestuur

Wassenaar, 11 april 2016

Het dagelijks bestuur van de Werkorganisatie Duivenvoorde

de voorzitter

de conerndirectie

23 Bijlagen

24 Controleverklaring accountant